
Stramien 34

De meeste jaarrekeningen zijn aan enig risico onderhevig dat zij een minder getrouw beeld tonen dan zij pretenderen. Dit is niet aan vooringenomenheid te wijten, doch eerder aan moeilijkheden die inherent zijn, ofwel aan het onderkennen van de transacties en andere gebeurtenissen die moeten worden gewaardeerd, ofwel aan het bedenken en toepassen van waarderings- of weergave-methodieken waarmede berichten kunnen worden overgebracht die in overeenstemming zijn met die transacties en gebeurtenissen. In bepaalde gevallen zou de evaluatie van de financiële gevolgen van posten zó onzeker kunnen zijn, dat ondernemingen ze in het algemeen niet in de jaarrekening zouden opnemen. Als voorbeeld: hoewel de meeste ondernemingen in de loop van de tijd zelf goodwill opbouwen, is het als regel moeilijk om die goodwill betrouwbaar te identificeren en te waarderen. In andere gevallen kan het echter geëigend zijn om posten wèl op te nemen en het risico van onjuistheid, waarmede hun opname en waardering is omgeven, te vermelden.

Stramien 100

In jaarrekeningen wordt een aantal verschillende waarderingsgrondslagen toegepast en wel in verschillende mate en in wisselende combinaties. Zij omvatten het volgende:

- a. Historische kostprijs. Activa worden verantwoord voor het bedrag aan geldmiddelen dat is betaald, of voor de reële waarde van de tegenprestatie die is geleverd om ze te verwerven, bepaald op het tijdstip van hun verwerving. Verplichtingen worden verantwoord voor het bedrag van de opbrengst die in ruil voor de verplichting is ontvangen, of in sommige omstandigheden (bijvoorbeeld belastingen naar de winst) voor de bedragen die in de vorm van geldmiddelen naar verwachting moeten worden betaald om de verplichting in de normale loop van het bedrijf te voldoen.
- b. Vervangingswaarde. Activa worden opgevoerd voor het bedrag aan geldmiddelen dat zou moeten worden betaald indien eenzelfde of een gelijkwaardig actief thans zou worden verworven. Verplichtingen worden in de balans opgevoerd tegen het - niet contant gemaakte - bedrag aan geldmiddelen dat vereist zou zijn om de verplichting thans af te wikkelen.
- c. Directe opbrengstwaarde. Activa worden opgevoerd voor het bedrag aan geldmiddelen dat thans zou kunnen worden verkregen door het actief op een normale wijze af te stoten. Verplichtingen worden opgenomen tegen de bedragen waarvoor zij kunnen worden afgewikkeld; dat zijn de, niet contant gemaakte, bedragen aan geldmiddelen die naar verwachting betaald zouden moeten worden om de verplichtingen in de normale loop van het bedrijf te voldoen.
- d. Indirecte opbrengstwaarde. Activa worden opgevoerd voor de huidige contante waarde van de toekomstige netto-instroom aan kasmiddelen die de post naar verwachting in de normale loop van het bedrijf zal genereren. Verplichtingen worden opgevoerd voor de huidige contante waarde van de toekomstige netto uitstroom aan kasmiddelen, die naar verwachting vereist zijn om in de normale loop van het bedrijf de verplichtingen te voldoen.

110.101 In deze (ontwerp-)Richtlijnen wordt onder een jaarrekening verstaan de enkelvoudige jaarrekening die bestaat uit de balans en de winst-en-verliesrekening met de toelichting, en de geconsolideerde jaarrekening indien de rechtspersoon een geconsolideerde jaarrekening opstelt (artikel 2:361 lid 1 BW). Een kasstroomoverzicht maakt ook onderdeel uit van de jaarrekening. De (ontwerp-) Richtlijnen zijn zowel bedoeld voor de enkelvoudige als voor de geconsolideerde jaarrekening.

Er kan onderscheid worden gemaakt tussen een enkelvoudige jaarrekening en een geconsolideerde jaarrekening. De enkelvoudige jaarrekening is de jaarrekening van rechtspersoon zelf.

De jaarrekening dient duidelijk als zodanig te worden aangeduid en te worden onderscheiden van de andere gezamenlijk met de jaarrekening gepubliceerde informatie.

115.219 In artikel 2:414 lid 1 BW wordt vermelding gevraagd van, onderscheiden naar de hiernavolgende categorieën, naam en woonplaats van rechtspersonen en vennootschappen:

- a. die hij (de rechtspersoon) volledig in zijn geconsolideerde jaarrekening betreft;
- b. waarvan de financiële gegevens in de geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen voor een deel, evenredig aan het belang daarin;
- c. waarin een deelneming wordt gehouden die in de geconsolideerde jaarrekening overeenkomstig artikel 2:389 BW wordt verantwoord;
- d. die dochtermaatschappij zijn zonder rechtspersoonlijkheid en niet ingevolge de onderdelen a, b of c zijn vermeld;
- e. waaraan een of meer volledig in de consolidatie betrokken maatschappijen of dochtermaatschappijen daarvan alleen of samen voor eigen rekening ten minste een vijfde van het geplaatste kapitaal verschaffen of doen verschaffen, en die niet ingevolge de onderdelen a, b of c zijn vermeld.

150.201 Een fundamentele fout dient te worden vermeld in de eerste nog niet vastgestelde jaarrekening volgend op de jaarrekening waarin de fundamentele fout is gemaakt. Het herstel van de fundamentele fout dient te worden verwerkt in dezelfde jaarrekening waarin de vermelding van de fundamentele fout plaatsvindt. In de toelichting dienen de aard en voor zover van toepassing de omvang en de wijze van herstel van de fundamentele fout te worden vermeld.

150.202 Indien herrekening van het eigen vermogen aan het einde van het boekjaar waarin de fundamentele fout is gemaakt leidt tot een verschil met het oorspronkelijk gerapporteerde eigen vermogen, dient dit verschil te worden verwerkt als een rechtstreekse mutatie van het eigen vermogen aan het begin van het boekjaar waarin het herstel plaatsvindt.

De vergelijkende cijfers dienen indien mogelijk te worden gepresenteerd zoals deze zouden zijn geweest zonder het maken van de fundamentele fout.

Artikel 2:363 lid 5 BW stelt dat de bedragen van het voorafgaande boekjaar voor zover nodig ter wille van de vergelijkbaarheid worden herzien en de afwijking ten gevolge van de herziening wordt toegelicht. **Aan deze eis dient te worden voldaan door de vergelijkende**

---

cijfers van het voorafgaande boekjaar aan te passen, waarbij de verschillen met de oorspronkelijke cijfers in de toelichting dienen te worden aangegeven. Indien de aanpassing van de vergelijkende cijfers praktisch niet mogelijk is, dient de reden voor het niet aanpassen te worden vermeld alsmede de aard van de aanpassing indien deze wel had plaatsgevonden.

150.203 Baten en lasten uit voorgaande jaren die niet voldoen aan de definitie van fundamentele fouten, dienen te worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening van de eerste jaarrekening die op het moment van constateren van deze baten en lasten nog moet worden opgemaakt. Deze baten en lasten dienen in de winst-en-verliesrekening te worden verantwoord overeenkomstig de aard van de post. Verder dienen deze baten en lasten naar aard en omvang te worden toegelicht.

160.201 Gebeurtenissen die blijken na balansdatum tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening (periode a) en nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum, dienen bij het opmaken van de jaarrekening te worden verwerkt.

160.202 Gebeurtenissen die blijken na het opmaken van de jaarrekening tot aan het vaststellen van de jaarrekening (periode b) en nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum, worden ingevolge artikel 2:362 lid 6 BW alleen verwerkt in de jaarrekening voor zover dat onontbeerlijk is voor het inzicht.

160.204 Voorbeelden van gebeurtenissen na balansdatum die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum zijn:

- a. de uitspraak na balansdatum inzake een rechtszaak, die bevestigt dat de rechtspersoon reeds een op balansdatum bestaande verplichting had; een dergelijke uitspraak vereist dat de rechtspersoon een reeds getroffen voorziening aanpast of dat een voorziening wordt gevormd in plaats van de vermelding van een voorwaardelijke verplichting in de toelichting;
- b. de ontvangst van informatie na balansdatum, waaruit blijkt dat op balansdatum sprake is van een duurzame waardevermindering van een actief, of dat de omvang van een reeds genomen waardeverminderingsverlies moet worden aangepast; bijvoorbeeld:
  1. het faillissement van een handelsdebiteur dat uitgesproken wordt na balansdatum, bevestigt normaliter dat het verlies reeds bestond op de balansdatum en dat de rechtspersoon de boekwaarde van die vordering moet aanpassen;
  2. de verkoop van voorraden na balansdatum kan een indicatie geven van de realiseerbare waarde op balansdatum;
- c. de vaststelling na balansdatum van de kostprijs van vóór de balansdatum gekochte activa, of de opbrengsten van vóór de balansdatum verkochte activa;
- d. de vaststelling na balansdatum van de hoogte van winstdeling of bonusbetalingen, wanneer de rechtspersoon een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting tot betaling had op balansdatum, als gevolg van gebeurtenissen van vóór die datum (zie hoofdstuk 271 Personeelsbeloningen);
- e. de constatering van fraude of fouten welke aangeven dat de jaarrekening onjuist was.

210.105 Door rechtspersonen worden regelmatig middelen besteed, of verplichtingen aangegaan, ter verkrijging, ontwikkeling, onderhoud of verbetering van immateriële middelen, zoals wetenschappelijke of technische kennis, ontwerp en implementatie van nieuwe processen of systemen, licenties, intellectuele eigendomsrechten, marktkennis en handelsmerken (inclusief merknamen en uitgaverechten). Voorbeelden van zaken die onder deze noemer vallen, zijn computersoftware, octrooien, copyrights, speelfilms, klantenbestanden, visrechten, importquota, franchises, klant- en leveranciersrelaties, klantenbinding, marktaandeel en marketingrechten.

210.106 Niet alle voorbeelden vermeld in alinea 105 voldoen aan de definitie van een immaterieel actief, dat wil zeggen dat deze identificeerbaar zijn, beheerst worden door de rechtspersoon en dat deze toekomstige economische voordelen opleveren. Indien een uitgave of aangegane verplichting als bedoeld in alinea 105 niet voldoet aan de criteria voor activering van een immaterieel vast actief dan worden deze in de winst-en-verliesrekening als kosten verantwoord in het boekjaar dat de uitgaven worden gedaan of de verplichtingen zijn aangegaan.

210.107 Sommige immateriële activa kunnen vastliggen op een fysieke gegevensdrager zoals een CD (software), juridische documenten (licenties of patent) of op film. In hoeverre een actief met zowel materiële als immateriële kenmerken behandeld moet worden als een materieel of een immaterieel actief hangt af van de vraag welk element het meest bepalend is. Indien bijvoorbeeld de besturingssoftware een integraal onderdeel is van een machine, is sprake van een materieel vast actief.

210.201 Een immaterieel vast actief dient in de balans te worden opgenomen, maar uitsluitend wanneer:

- a. het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen die een actief in zich bergt, zullen toekomen aan de rechtspersoon; en
- b. de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

210.202 De rechtspersoon dient de waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen in te schatten waarbij gebruik wordt gemaakt van redelijke en onderbouwde veronderstellingen, die een weergave zijn van de beste inschatting door het management van de economische condities die gedurende de gebruiksduur van het actief zullen bestaan. Bij deze inschattingen wordt een relatief hoger gewicht toegekend aan externe informatie.

210.224 Immateriële vaste activa die voortkomen uit ontwikkeling (of uit de ontwikkelingsfase van een intern project) dienen te worden geactiveerd, maar uitsluitend indien de rechtspersoon alle navolgende punten kan aantonen:

- a. de technische uitvoerbaarheid om het immaterieel vast actief te voltooien, zodat het beschikbaar zal zijn voor gebruik of verkoop;
- b. haar intentie om het immaterieel vast actief te voltooien en het te gebruiken of te verkopen;
- c. haar vermogen om het immaterieel vast actief te gebruiken of te verkopen;
- d. hoe het immaterieel vast actief waarschijnlijk toekomstige economische voordelen zal genereren. Onder andere dient de rechtspersoon aan te tonen dat er een

-
- markt bestaat voor de goederen of diensten die met het immaterieel vast actief worden voortgebracht dan wel voor het immaterieel vast actief zelf of, als het immaterieel vast actief binnen de rechtspersoon wordt gebruikt, de bruikbaarheid van het immaterieel vast actief;
- e. de beschikbaarheid van adequate technische, financiële en andere middelen om de ontwikkeling te voltooien en het immaterieel vast actief te gebruiken of te verkopen; en
  - f. het vermogen om de uitgaven gedurende de ontwikkeling van het immaterieel vast actief betrouwbaar vast te stellen.

210.401 Afschrijvingen van immateriële vaste activa dienen stelselmatig te geschieden op basis van de geschatte economische levensduur. Er bestaat een weerlegbaar vermoeden dat de economische levensduur van een immaterieel vast actief maximaal twintig jaar bedraagt, gerekend vanaf het moment dat het actief gereed is voor ingebruikname. Afschrijving dient te beginnen op het moment dat het actief gereed is voor ingebruikname.

212.403 Indien na de eerste verwerking een materieel vast actief wordt gewaardeerd volgens het actuele waarde model dient het actief te worden gewaardeerd tegen de actuele waarde, zijnde:

- de vervangingswaarde op het moment van de herwaardering, verminderd met cumulatieve afschrijvingen;
- de bedrijfswaarde, indien deze lager is dan de vervangingswaarde; of
- de opbrengstwaarde, indien is besloten het actief te verkopen.

De bepaling van de actuele waarde dient voldoende regelmatig te worden uitgevoerd, om ervoor te zorgen dat de boekwaarde niet aanzienlijk verschilt van de actuele waarde op de balansdatum.

212.417 Materiële vaste activa met een beperkte gebruiksduur dienen afzonderlijk te worden afgeschreven.

Artikel 2:386 lid 1 en 4 BW bepalen dat afschrijvingen onafhankelijk geschieden van het resultaat van het boekjaar en dat op materiële vaste activa met een beperkte gebruiksduur jaarlijks wordt afgeschreven volgens een stelsel dat op de verwachte toekomstige gebruiksduur is afgestemd.

212.418 Indien belangrijke bestanddelen van een materieel vast actief van elkaar te onderscheiden zijn en verschillen in gebruiksduur of verwachte gebruikspatroon, dienen deze bestanddelen afzonderlijk te worden afgeschreven.

Bij de bepaling van de bestanddelen wordt vastgesteld of sprake is van (kosten van) groot onderhoud. Met betrekking tot de verwerkingswijzen van de kosten van groot onderhoud wordt verwezen naar alinea 445 en verder.

Het afzonderlijk afschrijven van belangrijke bestanddelen van een materieel vast actief wordt aangemerkt als de 'componentenbenadering'. Deze zogenaamde 'componentenbe-

---

nadering' houdt in dat de kostprijs van een materieel vast actief die bij de eerste verwerking is bepaald wordt toegerekend aan de afzonderlijke bestanddelen overeenkomstig de gebruiksduur of verwachte gebruikspatroon, waarna afzonderlijk wordt afgeschreven over het deel van de kostprijs dat is toegerekend aan de bestanddelen.

In het geval van bijvoorbeeld een vliegtuig zullen het casco en de motoren afzonderlijk worden afgeschreven, omdat deze bestanddelen een verschillende gebruiksduur hebben.

212.419 Bestanddelen van een materieel vast actief met dezelfde gebruiksduur en afschrijvingsmethode, kunnen worden samengevoegd bij de bepaling van de afschrijvingskosten.

212.423 De afschrijvingsmethode dient gebaseerd te zijn op het verwachte gebruikspatroon van het actief, overeenkomstig de aanwending van de toekomstige prestatie-eenheden van het actief.

212.425 Er bestaan diverse afschrijvingsmethoden die kunnen worden gehanteerd om het af te schrijven bedrag van een actief op systematische basis over de gebruiksduur van het actief te verdelen. Voorbeelden zijn de lineaire afschrijvingsmethode, de degressieve afschrijvingsmethode en de afschrijvingsmethode op basis van verbruikte eenheden. Lineaire afschrijving resulteert in een gelijkblijvende last gedurende de gebruiksduur indien de restwaarde van het actief niet verandert. De degressieve afschrijvingsmethode resulteert in een dalende last gedurende de gebruiksduur. De afschrijvingsmethode op basis van verbruikte eenheden leidt tot een last die gebaseerd is op het verwachte gebruik of de verwachte productie.

De afschrijvingsmethode die het verwachte verbruikspatroon van de toekomstige prestatie-eenheden die het actief in zich bergt het best weerspiegelt, wordt gekozen. De gekozen afschrijvingsmethode wordt in elke periode consistent toegepast, tenzij het verwachte verbruikspatroon van deze toekomstige prestatie-eenheden verandert.

212.432 Bij het bepalen van de gebruiksduur dient ook rekening te worden gehouden met factoren anders dan alleen het gebruik.

Andere factoren dan het gebruik van het actief kunnen een rol spelen bij de vermindering van de economische voordelen die met het actief kunnen worden gegenereerd, terwijl een actief niet wordt gebruikt, zoals technische of economische veroudering en slijtage.

Bij de bepaling van de gebruiksduur van een actief worden de volgende factoren in aanmerking genomen:

- a. het verwachte gebruik van het actief. Het gebruik wordt geschat op basis van de verwachte capaciteit of van de fysieke productie van het actief;
- b. de verwachte fysieke slijtage, die afhangt van operationele factoren zoals het aantal werkperiodes waarin het actief zal worden gebruikt, het reparatie- en onderhoudsprogramma, en het onderhoud van het actief wanneer het niet in gebruik is;
- c. de technische of economische veroudering als gevolg van wijzigingen of verbeteringen in de productie, of van een wijziging in de vraag van de markt naar het product dat of de dienst die met het actief wordt geleverd; en

-
- d. juridische of soortgelijke beperkingen op het gebruik van het actief, zoals vervaldata van gerelateerde leaseovereenkomsten.

212.445 **Indien aan een materieel vast actief telkens na een langere gebruiksperiode groot onderhoud wordt verricht, dienen de kosten in direct verband met het groot onderhoud te worden verwerkt:**

- in de boekwaarde van het actief, indien wordt voldaan aan de criteria voor verwerking in de balans volgens alinea 201 (alinea 448 en verder);
- via een onderhoudsvoorziening (alinea 451 en verder); of
- in de winst-en-verliesrekening.

Indien niet wordt voldaan aan de criteria voor verwerking in de balans en de kosten niet via een onderhoudsvoorziening worden verwerkt, worden de kosten van onderhoud in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

212.446 **De verwerking van kosten van groot onderhoud dient voor alle soortgelijke materiële vaste activa van de rechtspersoon op dezelfde wijze plaats te vinden, indien de kosten van groot onderhoud voor rekening van de rechtspersoon komen.**

214.307 Het toepassen van netto-vermogenswaarde voor de waardering van een deelneming houdt in dat voor de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat van de deelneming, de grondslagen van de deelnemende rechtspersoon worden toegepast. **Indien het praktisch niet mogelijk is bepaalde aanpassingen naar de grondslagen van de deelnemende rechtspersoon te maken, dient dit feit in algemene zin te worden vermeld in de toelichting.**

De waardering tegen netto-vermogenswaarde dient in het algemeen aan te vangen op het moment van verwerving van de deelneming. Het resultaat van deze deelneming dient derhalve eerst vanaf die datum te worden opgenomen in het resultaat van de vennootschap. Het moment van verwerving is de datum vanaf welke de rechtspersoon invloed van betekenis verkrijgt op het zakelijke en financiële beleid van de deelneming. **In geval van fusies en overnames dient voor het moment van verwerving te worden gehanteerd de overnamedatum zoals gedefinieerd in hoofdstuk 940 Begrippen.**

215.201 Artikel 2:409 BW bepaalt dat proportionele consolidatie mag worden toegepast in joint venture verhoudingen, indien hiermee voldaan wordt aan het wettelijke inzichtsvereiste. Van proportionele consolidatie kan uiteraard slechts sprake zijn als de joint venture in de vorm van een rechtspersoon of vennootschap plaatsvindt. Als de samenwerking niet in de vorm van een rechtspersoon of vennootschap plaatsvindt (zie alinea 205), spreekt men van proportionele verwerking.

215.204 In de praktijk wordt het begrip 'joint venture' ook vaak gebruikt voor samenwerkingsvormen die niet voldoen aan de criteria als gedefinieerd in alinea 103. Dit doet zich bijvoorbeeld voor indien er door één van de deelnemers beleidsbeslissingen kunnen worden genomen of afgedwongen. **In dat geval dient door die deelnemer integrale consolidatie te worden toegepast. Indien een deelnemer in een joint venture van mening**

---

is, dat een andere deelnemer in die joint venture beleidsbeslissingen kan nemen of afdwingen, dan dient deze deelnemer niet te consolideren.

215.205 Naast een joint venture in de vorm van een rechtspersoon of vennootschap kan er ook sprake zijn van een joint venture in de volgende situaties:

- Samenwerking door het gezamenlijk uitvoeren van activiteiten gebruik makend van bepaalde activa van de deelnemers in de joint venture, waarbij iedere deelnemer *zelf de uitsluitende zeggenschap* over (en veelal ook het eigendom van) die activa houdt. Een voorbeeld van een dergelijke situatie is als twee verschillende ondernemingen een deel van hun productie capaciteit gebruiken om gezamenlijk een bepaald product voort te brengen waarbij ieder van hen een deel van het productieproces voor zijn rekening neemt. **In dergelijke gevallen dienen de voor de joint venture gebruikte activa volledig te worden opgenomen in de jaarrekening van de deelnemer die de zeggenschap over die activa heeft, evenals de door die deelnemer zelf aangegane verplichtingen, de zelf gemaakte kosten en het aandeel in het resultaat op verkopen en/of dienstverlening door de joint venture.**
- Samenwerking door het gezamenlijk uitvoeren van activiteiten gebruik makend van activa waarover de deelnemers in de joint venture *gezamenlijk de zeggenschap* hebben (en waarvan ze veelal ook gezamenlijk eigenaar zijn). Een voorbeeld van een dergelijke situatie is als twee oliemaatschappijen gezamenlijk een pijplijn bezitten en gebruiken om hun eigen olieproducten te transporteren. **In dergelijke gevallen dienen die gemeenschappelijke activa, verplichtingen, kosten en opbrengsten proportioneel in de jaarrekening van de deelnemer in de joint venture te worden verwerkt.**

De hiervoor geschetste verwerkingwijzen gelden uiteraard voor zowel de geconsolideerde als de enkelvoudige jaarrekening.

216.605 Een juridische fusie tussen stichtingen of verenigingen (al dan niet door middel van de oprichting van een nieuwe stichting of vereniging) dient te worden verwerkt als een samensmelting van belangen, in overeenstemming met paragraaf 3 Samensmelting van belangen. Deze verwerkingwijze dient ook te worden gevolgd:

- indien een fusie wordt vormgegeven door een activa/passiva-transactie waarbij twee rechtspersonen hun bedrijfsactiviteiten gezamenlijk willen voortzetten hetzij in de verkrijgende rechtspersoon hetzij in een andere rechtspersoon, en door de verkrijgende rechtspersoon geen koopsom wordt betaald aan de overdragende rechtspersoon;
- bij een juridische fusie van een verkrijgende stichting of vereniging met een naamloze of besloten vennootschap, waarvan de stichting of vereniging al alle aandelen bezit;
- bij een juridische fusie van een verkrijgende stichting met een vereniging waarvan zij enig lid is.

217.202 In alle gevallen dient op basis van de feitelijke situatie te worden vastgesteld of sprake is van een groep of groepsmaatschappij (hierna aangeduid met groepsrelatie). Of sprake is van een groepsrelatie hangt ervan af of een bepaalde maatschappij in wezen de andere maatschappij beheerst, anders gezegd: feitelijk beleidsbepalend is in die andere (beleidsafhankelijke) maatschappij. Een dergelijke invloed wordt bijvoorbeeld veelal

---

uitgeoefend op basis van de mogelijkheid een meerderheid van de stemrechten te kunnen uitoefenen in de algemene vergadering, of de mogelijkheid de meerderheid van bestuurders te kunnen benoemen of ontslaan. Tussen een moedermaatschappij en een dochtermaatschappij bestaat dus veelal een groepsrelatie, maar dat is niet noodzakelijkerwijs altijd het geval.

Voorbeelden van situaties waarbij wel de meerderheid van de stemrechten in de algemene vergadering kan worden uitgeoefend, maar geen sprake is van een groepsrelatie omdat geen feitelijke beleidsbepalende invloed kan worden dan wel wordt uitgeoefend, zijn:

- op grond van de statuten, een overeenkomst of een regeling worden de financiële en operationele activiteiten beheerst door derden;
- het recht de meerderheid van de bestuurders, of leden van een ander orgaan dat direct of indirect feitelijk het beleid bepaalt, te benoemen en te ontslaan komt toe aan derden of aan de Raad van Commissarissen, of de meerderheid van het stemrecht in de vergadering van bestuurders of de leden van dat andere orgaan kan worden uitgeoefend door derden.

Bij zorgvuldige toepassing van de criteria aan de hand waarvan wordt vastgesteld of sprake is van een groepsmaatschappij, kan het niet voorkomen dat een maatschappij groepsmaatschappij van meer dan een groep is. Van die maatschappij kunnen de financiële gegevens dan niet in meer dan een geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen.

217.304 In de geconsolideerde jaarrekening behoeven geen gegevens te worden geconsolideerd van in de consolidatie te betrekken maatschappijen (artikel 2:407 lid 1 BW):

- wier gezamenlijke betekenis te verwaarlozen is voor het geheel;
- waarvan de nodige gegevens slechts tegen onevenredige kosten of met grote vertraging te verkrijgen of te ramen zijn. Slechts in zeer uitzonderlijke situaties zullen groepsmaatschappijen van materieel belang op deze grond buiten de consolidatie gehouden kunnen worden. Dit kan zich voordoen na verwerving van een nieuwe deelneming wanneer de berichtgeving van deze deelneming nog niet aan het systeem van de groep is aangepast;
- waarin het belang uitsluitend wordt gehouden om het te vervreemden. Dit kan zich voordoen indien bij verwerving van een (deel)groep het voornemen bestaat deze groep te reorganiseren en bepaalde onderdelen binnen niet al te lange tijd weer af te stoten.

Geconsolideerde deelnemingen waarvan het voornemen bestaat deze op termijn af te stoten, blijven in het algemeen in de consolidatie betrokken tot het moment van daadwerkelijke afstoting. Van belang voor de beslissing deze deelnemingen al dan niet te (blijven) consolideren is de vraag of (nog) wordt voldaan aan de criteria voor het zijn van een groepsmaatschappij, zoals geformuleerd in de alinea 201 tot en met 204, of (nog) een overheersende zeggenschap kan worden uitoefenend of (nog) de centrale leiding aanwezig is. Zolang consolidatie plaatsvindt is het niet toegestaan om in de geconsolideerde jaarrekening reeds rekening te houden met de effecten van de mogelijke toekomstige deconsolidatie, bijvoorbeeld door vooruit te lopen op de toepassing van alinea 339 van hoofdstuk 214 Financiële vaste activa.

Voor zover sprake is van beëindiging van bedrijfsactiviteiten is hoofdstuk 345 Beëindiging van bedrijfsactiviteiten van toepassing, ook indien de deelneming niet langer in de consolidatie is betrokken.

220.201 Voorraden dienen uitsluitend als activa te worden verwerkt indien:

- a. het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen met betrekking tot de activa zullen toekomen aan de rechtspersoon; en
- b. de kosten van de activa betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

222.203 Voorzieningen wegens oninbaarheid dienen in mindering te worden gebracht op de boekwaarde van de vordering; betalingskortingen en kredietbepankingstoeslagen dienen in overeenstemming met de methode voor bepaling van de netto-omzet (zie alinea 201 en verder van hoofdstuk 270 De winst-en-verliesrekening) al dan niet te worden afgetrokken of bijgeteld.

226.203 Aandelen en obligaties (beursgenoteerd en niet-beursgenoteerd) die behoren tot de categorie financiële activa die deel uitmaken van een handelsportefeuille dienen na eerste verwerking te worden gewaardeerd tegen de reële waarde, waarbij de waardeveranderingen direct in de winst-en-verliesrekening worden verwerkt.

226.204 Beursgenoteerde aandelen die behoren tot de categorie investeringen in eigen-vermogensinstrumenten dienen na eerste verwerking te worden gewaardeerd tegen de reële waarde, waarbij een keuze aanwezig is om de waardeveranderingen direct in de winst-en-verliesrekening te verwerken dan wel rechtstreeks in de herwaarderingsreserve op te nemen, waarbij de gerealiseerde waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening worden verwerkt.

Bij het verwerken van waardeverminderingen mag op grond van artikel 2:390 BW geen negatieve herwaarderingsreserve ontstaan, tenzij artikel 2:384 lid 8 BW van toepassing is.

226.205 Niet-beursgenoteerde aandelen die behoren tot de categorie investeringen in eigen-vermogensinstrumenten dienen na eerste verwerking te worden gewaardeerd tegen de kostprijs of de reële waarde. Indien waardering plaatsvindt tegen de reële waarde dienen de waardeveranderingen direct in de winst-en-verliesrekening te worden verwerkt dan wel rechtstreeks in de herwaarderingsreserve te worden opgenomen, waarbij de gerealiseerde waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening worden verwerkt.

Bij het verwerken van waardeverminderingen mag op grond van artikel 2:390 BW geen negatieve herwaarderingsreserve ontstaan, tenzij artikel 2:384 lid 8 BW van toepassing is.

Bij waardering tegen kostprijs dienen slechts gerealiseerde waardeveranderingen en bijzondere waardevermindervingsverliezen in de winst-en-verliesrekening te worden verwerkt.

228.301 Deposito's en dergelijke mogen onder liquide middelen worden opgenomen, indien zij in feite – zij het eventueel met opoffering van rentebaten – ter onmiddellijke beschikking staan.

Indien liquide middelen (naar verwachting) langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de rechtspersoon, dienen zij als financiële vaste activa te worden gerubriceerd.

240.401 Alle mutaties van het eigen vermogen dienen in de winst-en-verliesrekening te worden verantwoord, tenzij deze op grond van alinea 402 tot en met alinea 412 rechtstreeks in het eigen vermogen worden verwerkt. Geconsolideerd worden deze mutaties – met uitzondering van die betrekking hebben op de financiële relatie van de rechtspersoon met zijn aandeelhouders en leden als zodanig – in een overzicht gepresenteerd. Verwezen wordt naar hoofdstuk 265 Overzicht van het totaalresultaat van de rechtspersoon. Enkelvoudig wordt een mutatieoverzicht vereist op grond van artikel 2:378 BW, zoals besproken in alinea 237.

240.407 Herwaarderingen dienen alleen in de winst-en-verliesrekening te worden verwerkt in de volgende situaties:

- a. de herwaardering betreft een afwaardering, indien en voor zover een negatief bedrag van de herwaardering ontstaat (zie ook alinea 226);
- b. de positieve herwaardering betreft de terugneming van een afwaardering, die eerder als last in de winst-en-verliesrekening is verwerkt, voor zover de boekwaarde van het actief voor de terugneming onder de boekwaarde ligt die zou zijn bepaald indien eerder geen afwaardering zou zijn verantwoord. Zie ook hoofdstuk 121 Bijzondere waardeverminderingen, alinea 608 en verder;
- c. de wet of de Richtlijnen staan verwerking in de winst-en-verliesrekening toe, indien en voor zover de rechtspersoon die verwerkingwijze volgt. Voor voorbeelden hiervan wordt verwezen naar hoofdstuk 213 Vastgoedbeleggingen, alinea 504.

252.201 Een voorziening in verband met verplichtingen als bedoeld in artikel 2:374 lid 1, eerste volzin BW dient uitsluitend te worden opgenomen indien op de balansdatum aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- a. de rechtspersoon heeft een verplichting (in rechte afdwingbaar of feitelijk);
- b. het is waarschijnlijk dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is; en
- c. er kan een betrouwbare schatting worden gemaakt van de omvang van de verplichting.

Het gebruik maken van schattingen is een essentieel element bij het opstellen van een jaarrekening en ondermijnt de betrouwbaarheid ervan niet. Dit is in het bijzonder het geval bij voorzieningen die door hun aard meer onzeker zijn dan de meeste andere balansposten. Slechts in zeer uitzonderlijke gevallen zal geen betrouwbare schatting kunnen worden gemaakt van de omvang van de verplichting. Zie ook alinea 508.

Het op balansdatum bestaan van een risico ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten, leidt niet zonder meer tot het treffen van een voorziening tegen dat risico. Voor het treffen van een dergelijke voorziening is het noodzakelijk dat aan alle drie de voorwaarden wordt voldaan.

252.204 Voor het treffen van voorzieningen is het volgende van belang:

- Slechts die verplichtingen die voortvloeien uit gebeurtenissen uit het verleden, en die blijven bestaan onafhankelijk van een toekomstige handeling van de rechtspersoon, leiden tot het treffen van een voorziening. Indien de rechtspersoon toekomstige uitgaven kan voorkómen door een handeling in de toekomst, heeft de rechtspersoon geen verplichting tot het doen van die uitgaven in de toekomst en wordt geen voorziening getroffen.
- Bij een verplichting is altijd een partij betrokken tegenover wie de verplichting bestaat. Het is echter niet noodzakelijk dat de identiteit bekend is van de partij tegenover wie de verplichting bestaat; de verplichting mag zelfs tegenover het maatschappelijk verkeer als zodanig bestaan. Een verplichting ontstaat niet indien een beslissing is genomen die zou resulteren in een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting, maar die nog niet aan betrokkenen op een zodanig gedetailleerde wijze is uiteengezet dat de gerechtvaardigde verwachting is gewekt dat de rechtspersoon zijn verantwoordelijkheden zal nakomen.
- Een gebeurtenis die niet onmiddellijk resulteert in een verplichting, kan dat op een later moment wel doen als gevolg van een verandering in de wetgeving of een handeling van de rechtspersoon (bijvoorbeeld een voldoende gedetailleerde publieke uitspraak) waaruit een feitelijke verplichting voortvloeit.
- Wanneer nog de laatste hand moet worden gelegd aan details van een voorgestelde nieuwe wet, ontstaat slechts een verplichting indien de wetgeving vrijwel zeker van kracht zal worden in de bewoordingen zoals die op dat moment bekend zijn.

252.212 Voorbeelden van niet in de balans opgenomen activa zijn:

- een voorwaardelijk actief: een post uit hoofde van een overeengekomen verkoop van een dochtervennootschap tegen een vaste prijs (hoger dan de boekwaarde) onder de opschortende voorwaarde dat anti-kartelbepalingen niet van toepassing zijn, terwijl de leiding ('control') niet is overgedragen;
- een niet verwerkt actief: een door de rechtspersoon tegen een derde ingediende claim wegens geleden schade, waarvan toekenning (nog) niet vrijwel zeker is, of waarvan de toekenning vrijwel zeker of zelfs geheel zeker is, maar waarbij de grootte van het te ontvangen bedrag niet voldoende betrouwbaar kan worden geschat.

252.301 **Het bedrag dat als voorziening wordt opgenomen, dient de beste schatting te zijn van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Bij het komen tot deze beste schatting dient rekening te worden gehouden met de risico's en onzekerheden die onvermijdelijk samenhangen met vele gebeurtenissen en omstandigheden.**

252.306 De voorzieningen dienen te worden gewaardeerd tegen hetzij de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen, hetzij de contante waarde van die uitgaven.

Indien de voorzieningen tegen contante waarde worden gewaardeerd, dient de disconteringsvoet vóór belastingen waartegen contant wordt gemaakt, de actuele marktrente weer te geven. Hierin dienen de risico's waarmee bij het schatten van de toekomstige uitgaven reeds rekening is gehouden, niet te worden betrokken.

De marktrente per balansdatum van hoogwaardige ondernemingsobligaties is de meest geëigende invulling van de actuele marktrente. Bij het ontbreken van een liquide markt voor ondernemingsobligaties geldt het rendement op staatsleningen als de meest geëigende invulling.

252.307 Indien de momenten van het doen van de uitgaven niet op betrouwbare wijze kunnen worden vastgesteld, en dus ook de contante waarde van deze uitgaven niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, dienen de voorzieningen te worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de verwachte uitgaven.

258.102 Overlopende passiva kunnen zijn:

- vooruitontvangen bedragen voor baten die ten gunste van volgende perioden komen, bijvoorbeeld voor contributies en abonnementen bij verenigingen respectievelijk uitgevers van periodieken;
- nog te betalen bedragen (eventueel geschat) ter zake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegerekend, zoals telefoonkosten, kosten van energie, lopende rente op schulden en dergelijke.

Deze overlopende passiva kunnen ook onder de schulden in de balans worden opgenomen.

Het karakter van de overlopende passiefposten dient, indien voor het inzicht als bedoeld in artikel 2:362 lid 1 BW van belang, hetzij door rubricering in de balans, hetzij door specifieke benaming, hetzij door een nadere uiteenzetting in de toelichting, tot uitdrukking te worden gebracht.

258.104 De toekenning van vooruitontvangen bedragen aan opvolgende perioden dient stelselmatig te geschieden, bijvoorbeeld tijdsevenredig of evenredig aan de in die perioden te leveren prestaties.

270.405 Omstandigheden die aanleiding kunnen zijn voor een vermelding als bedoeld in alinea 404 zijn onder meer:

- het verwerken van een waardevermindering op voorraden, of op bepaalde immateriële of materiële vaste activa, alsmede de terugneming van dergelijke waardeverminderingen;
- lasten voortvloeiend uit reorganisaties of samenhangend met discontinuïteit, alsmede de terugneming van dergelijke lasten;
- winst of verlies bij afstoting van materiële vaste activa of langetermijnbeleggingen;
- resultaten in verband met beëindiging van bedrijfsactiviteiten; zie alinea 401 van hoofdstuk 345 Beëindiging van bedrijfsactiviteiten;
- het financiële gevolg van een schikking in het kader van een juridische procedure;
- het financiële effect van een terugneming van een voorziening die niet is verbruikt.

270.407 Vrijwel alle baten en lasten vloeien voort uit de gewone bedrijfsuitoefening zoals gedefinieerd in hoofdstuk 940 Begrippen en worden daarom gepresenteerd onder het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening. Alleen in zeer uitzonderlijke situaties kan sprake zijn van een buitengewone post. Baten en lasten van aanzienlijk grotere omvang dan voor de rechtspersoon gebruikelijk is, kwalificeren zich enkel op die grond niet als buitengewoon.

Voor het onderscheid gewoon/buitengewoon is de omvang van de post niet van betekenis. Een aanzienlijk grotere omvang van een post dan gebruikelijk kan echter aanleiding zijn deze als bijzondere post afzonderlijk binnen het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening te vermelden of toe te lichten. Zie hiervoor alinea 404 en 405.

270.408 Of een gebeurtenis of transactie heel duidelijk is te onderscheiden van de activiteiten in het kader van de gewone bedrijfsuitoefening van de rechtspersoon, wordt veeleer bepaald door de aard van de gebeurtenis of transactie in relatie tot de gewone bedrijfsvoering van die rechtspersoon dan door de frequentie waarmee dergelijke gebeurtenissen of transacties naar verwachting voorkomen. Daarom kan een gebeurtenis of transactie buitengewoon zijn voor een bepaalde rechtspersoon en niet buitengewoon voor een andere rechtspersoon, vanwege het verschil in bedrijfsvoering van deze rechtspersonen. Zo zullen bijvoorbeeld verliezen ontstaan door een aardbeving voor vele rechtspersonen als buitengewone post kwalificeren. Claims van polishouders als gevolg van aardbevingen zullen echter bij een schadeverzekeringsmaatschappij die dergelijke risico's verzekert niet als buitengewone post worden gekwalificeerd.

273.201 **Rente dient te worden toegerekend aan de opeenvolgende verslagperioden naar rato van de resterende hoofdsom, tenzij deze bij kwalificerende activa wordt geactiveerd in overeenstemming met alinea 204 tot en met 212.** Zie voor de algemene toerekeningsregels voor lasten ook hoofdstuk 135 Algemene grondslagen voor de bepaling van het resultaat.

Periodieke rentelasten en soortgelijke lasten, zoals kredietprovisie, en bereidstellingsprovisie, dienen ten laste te komen van het jaar waarover zij verschuldigd worden. De in alinea 104 bedoelde lasten die in de jaarrekening met rentelasten mogen worden gelijkgesteld, dienen – voor zover niet verwerkt als rentelasten – onder een andere passende benaming in de winst-en-verliesrekening te worden gepresenteerd.

290.501 Indien een financieel actief of financiële verplichting voor het eerst in de balans wordt verwerkt, dient de rechtspersoon dit actief of deze verplichting te waarderen tegen de reële waarde. De transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving of uitgifte van financiële instrumenten dienen al dan niet in de eerste waardering te worden opgenomen, afhankelijk van de gekozen waardering na de eerste verwerking:

- in geval van waardering na de eerste verwerking tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen via de winst-en-verliesrekening, dienen de transactiekosten in de eerste periode van waardering in de winst-en-verliesrekening te worden verwerkt;
- in geval van waardering na de eerste verwerking tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen via het eigen vermogen, dienen de transactiekosten te worden verwerkt in de eerste waardering. Op het moment van de overdracht van het actief aan een derde en door opname van de rentebaten op basis van de effectieve-rentemethode (in geval van een rentedragend financieel actief) dienen de transactiekosten in de winst-en-verliesrekening te worden verwerkt;
- in geval van waardering na de eerste verwerking tegen (geamortiseerde) kostprijs, dienen de transactiekosten te worden verwerkt in de eerste waardering.

Door toepassing van de effectieve-rentemethode worden de transactiekosten als onderdeel van de amortisatie in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

350.301 Indien de rechtspersoon er voor kiest aanvullende gesegmenteerde informatie op te nemen wordt deze ontleend aan de interne informatie die aan het bestuur wordt voorgelegd. De wijze waarop het bestuur de activiteiten aanstuurt, en daarover informatie ontvangt, is leidend voor de vaststelling van de gesegmenteerde informatie.

De bij de interne informatie gebruikte grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat kunnen afwijken van de grondslagen van de jaarrekening zelf. Aanbevolen wordt om de gesegmenteerde informatie te baseren op de grondslagen die worden gebruikt voor de jaarrekening zelf.

350.304 Een operationeel segment is een activiteit van de rechtspersoon:

- a. dat opbrengsten kan genereren en kosten maakt (ook als het opbrengsten en kosten zijn uit transacties met andere segmenten van de rechtspersoon);
- b. waarvan de resultaten regelmatig worden beoordeeld door het bestuur, om beslissingen te nemen over toe te kennen middelen en om de financiële prestaties te evalueren; en
- c. waarover afzonderlijke financiële informatie beschikbaar is.

400.110a Op grond van artikel 2:391 lid 1 BW geeft de rechtspersoon een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de rechtspersoon (en de groepsmaatschappijen waarvan de financiële gegevens in de jaarrekening zijn opgenomen) wordt geconfronteerd. Het gaat niet om het geven van een uitputtende uiteenzetting van alle mogelijke risico's en onzekerheden, maar om een selectie en weergave van de belangrijkste risico's en onzekerheden waarvoor de rechtspersoon zich ziet geplaatst.

Op grond van de beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden is de lezer van het jaarverslag in staat zich een goed beeld te vormen van mogelijke gebeurtenissen of ontwikkelingen met belangrijke gevolgen voor resultaten, de financiële positie en indien van toepassing de continuïteit van bepaalde of alle activiteiten van de rechtspersoon.

De uitgebreidheid van de beschrijving hangt uiteraard af van de kans op verwezenlijking van de desbetreffende risico's of onzekerheden en de mogelijke (financiële) gevolgen daarvan voor de rechtspersoon. Indien deze mogelijke (financiële) gevolgen essentieel zijn voor het verschaffen van een goed beeld van de ontwikkeling, resultaten of financiële positie van de rechtspersoon is meer gekwantificeerde informatie, als onderdeel van de beschrijving, vaak gewenst, uiteraard voorzover nodig om dit goede beeld te geven. Voor dit goede beeld is dan tevens van belang dat wordt beschreven of en op welke wijze de rechtspersoon deze risico's en onzekerheden beheerst.

400.120 Bij de verslaggeving over de in alinea's 118 en 119 genoemde aspecten wordt aanbevolen aandacht te besteden aan de volgende elementen:

- *dialogo met de belanghebbenden (stakeholders)*
Dit betreft zowel een toelichting op de wijze waarop stakeholders zijn geconsulteerd, als ook de eventuele uitkomsten van de dialoog. De uitgebreidheid van het verslag hierover is mede afhankelijk van de al dan niet actieve rol die belanghebbenden vervullen;
- *beleid ter zake van het aspect*
Hierbij komen aan de orde welk beleid ter zake van het aspect wordt gevoerd, en wat daarvoor de voornaamste overwegingen zijn. De rechtspersoon kan bij zijn beleid aansluiten bij bestaande (inter)nationale verklaringen, verdragen en richtlijnen. Bij dit element komen tevens de financieel-economische aspecten van het beleid aan de orde;
- *organisatie ervan*
Bij dit element wordt ingegaan op de verdeling van taken en verantwoordelijkheden binnen de rechtspersoon en de wijze van beheersing hiervan ('governance structuur' en managementinformatiesystemen in verband hiermee);
- *uitvoering en uitkomsten ervan*
Bij dit element wordt informatie verstrekt over de uitvoering van het beleid mede aan de hand van de in het verslagjaar behaalde resultaten (bijvoorbeeld door het vermelden van getroffen maatregelen en behaalde prestaties aan de hand van prestatie-indicatoren). Tot de hier verstrekte informatie behoort tevens informatie over de toetsing van uitvoering en uitkomsten aan beleid en eerder uitgesproken verwachtingen; en
- *toekomstverwachtingen*
Dit betreft de verwachtingen van het management ten aanzien van interne en externe ontwikkelingen die een mogelijk effect hebben op de genoemde maatschappelijke aspecten van ondernemen. Ter zake de over dit element te verstrekken informatie wordt tevens verwezen naar alinea 110 en alinea 129 tot en met 135.

640.310 Het eigen vermogen van de Organisatie heeft een bijzonder karakter. In het algemeen geldt dat het eigen vermogen niet is bedoeld om te eniger tijd aan de eigenaren van de Organisatie te worden uitgekeerd, zoals bij een onderneming, maar dat het slechts kan worden aangewend in overeenstemming met de doelstellingen waarvoor zij in het leven is geroepen. Meer specifiek geldt dat het de stichting en de vereniging ingevolge artikel 2:285 lid 3 BW respectievelijk artikel 2:26 lid 3 BW niet is toegestaan uitkeringen te doen aan oprichters of leden van de rechtspersoon of aan hen die deel uitmaken van zijn organen.

640.501 De Organisatie die aan het hoofd staat van haar groep, dient een geconsolideerde jaarrekening op te stellen waarin zijn opgenomen de eigen financiële gegevens met die van haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft.

Alinea 201 tot en met 207 van hoofdstuk 217 Consolidatie geeft aanwijzingen voor het bestaan van een zodanige groepsrelatie tussen organisaties (aldaar aangeduid met groepsmaatschappijen). Van belang is of een (overheersende) organisatie overheersende invloed heeft over een andere (overheerste) organisatie. Dit is het geval als het financiële en operationele beleid kan worden bepaald en op grond daarvan belangrijke economische voordelen kunnen worden behaald en tevens belangrijke economische risico's worden gelopen met betrekking tot de activiteiten van de overheerste organisatie.

Bij een dergelijke Organisatie is vaak geen sprake van een relatie tussen de organisaties via aandelenbezit. De relatie tussen deze organisaties vindt dan in het bijzonder haar grond in de statutaire en contractuele bepalingen omtrent de invloed op het beleid en de economische voordelen en de risico's met betrekking tot de activiteiten. Al deze bepalingen worden in de beschouwing betrokken teneinde in de specifieke situatie te beoordelen of sprake is van een groepsrelatie. Eenheid van bestuur van twee entiteiten is op zichzelf nog onvoldoende grondslag om te concluderen dat sprake is van een groep of een groepsrelatie. Gezien het specifieke karakter van dergelijke organisaties worden in alinea 502 tot en met 504 meer concrete aspecten genoemd die in het kader van deze beoordeling van belang zijn.

640.502 Aspecten met betrekking tot de invloed op het beleid van de andere entiteit die onder meer in de beoordeling van belang zijn:

- het al dan niet beschikken over de meerderheid van stemrechten in het bestuur of gelijkwaardig bestuursorgaan van de andere entiteit; dan wel de mogelijkheid om anderszins doorslaggevende invloed uit te oefenen op dit stemrecht;
- het al dan niet kunnen benoemen of ontslaan van de meerderheid van de leden van het bestuur of gelijkwaardig bestuursorgaan van de andere entiteit;
- het al dan niet kunnen uitbrengen van de meerderheid van stemrechten in de algemene vergadering van de andere entiteit of de mogelijkheid invloed uit te oefenen op het stemgedrag;
- het al dan niet beschikken over een vetorecht over belangrijke beslissingen van het bestuur of gelijkwaardig bestuursorgaan van die andere entiteit dan wel de mogelijkheid dergelijke beslissingen te herroepen of aan te passen; bijvoorbeeld inzake operationele beslissingen, of met betrekking tot investeringsbudgetten;
- de al dan niet bevoegdheid om goedkeuring te verlenen voor het aanstellen, herbenoemen en ontslaan van functionarissen op sleutelposities bij de andere entiteit;
- of het mandaat van de andere entiteit is bepaald en beperkt is;
- het al dan niet beschikken over bijzondere zeggenschapsrechten op grond waarvan invloed kan worden uitgeoefend op het financiële en operationele beleid van de andere entiteit.

Bij een dergelijke Organisaties komt het veelvuldig voor dat een directie of bestuur functioneert en een raad van toezicht het toezicht uitoefent op de werkzaamheden van de directie of het bestuur en doorslaggevende invloed uitoefent op de besluitvorming. De raad van toezicht is dan te beschouwen als een voorbeeld van een 'gelijkwaardig bestuursorgaan' waaraan hierboven wordt gerefereerd.

640.511 Informatie over de verschillende activiteiten en locaties (gesegmenteerde informatie) is relevant om inzicht te krijgen in de rendementen en risico's, efficiëntie en effectiviteit van deze activiteiten en in de toekomstige ontwikkeling hiervan.